

มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบ
ของการต้องโทษจำคุกต่อผู้พ้นโทษ

นายสุริยะ สิทธิชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-866-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LEGAL MEASURES IN PREVENTING AND MITIGATING THE IMPRISONMENT EFFECTS
ON EX-CONVICTS

Mr.Suriya Sithichai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-866-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบ
ของการต้องโทษจำคุกต่อผู้พ้นโทษ

โดย

นายสุริยะ สิทธิชัย

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์ นที จิตสว่าง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

Handwritten signature

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤกษ์สุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Handwritten signature

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

Handwritten signature

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

Handwritten signature

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ นที จิตสว่าง)

Handwritten signature

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริน ปุณณะหิตานนท์)

Handwritten signature

..... กรรมการ
(ดร. จิรนิติ ทะวานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุริยะ สิทธิชัย : มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบของการต้องโทษจำคุกต่อผู้พ้นโทษ (LEGAL MEASURES IN PREVENTING AND MITIGATING THE IMPRISONMENT EFFECTS ON EX-CONVICTS) อ.ที่ปรึกษา: รศ.วีระพงษ์ บุญโญภาส, 119 หน้า. ISBN 974-633-866-8

ผลจากการต้องโทษจำคุก ทำให้เกิดมลทินหรือตราบาปติดตัวผู้พ้นโทษตลอดไป เปรียบเสมือนว่าพวกเขายังคงได้รับโทษจากสังคมโดยไม่มีสิ้นสุด จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่ผู้พ้นโทษจำคุกส่วนมากมักจะได้รับคือ การได้รับการปฏิเสธจากสังคม การสูญเสียสิทธิและได้รับการจำกัดสิทธิบางประการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการถูกจำกัดสิทธิในการทำงานไม่ว่าจะจำกัดโดยกฎหมายหรือกฎระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งหน่วยงานเอกชน บริษัทห้างร้าน ได้กำหนดไว้ ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคในการกลับคืนสู่สังคมของผู้พ้นโทษจำคุกเป็นอย่างมาก

ในปัจจุบัน วิธีการในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบของโทษจำคุกภายหลังที่ผู้กระทำผิดได้รับการปลดปล่อยนั้น มีเพียงการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังการปลดปล่อย และบ้านกึ่งวิถีซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือผู้พ้นโทษในระยะแรกเท่านั้น ผู้เขียนเสนอว่าควรมีมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อผู้พ้นโทษจำคุก เพื่อขจัดไปซึ่งอุปสรรคในการปรับปรุงแก้ไขตนเองของผู้กระทำผิด และให้โอกาสในการกลับคืนสู่สังคม จึงควรกำหนดให้มีกฎหมายล้างมลทินในลักษณะที่เป็นประโยชน์ในแง่ของการสงเคราะห์ผู้พ้นโทษ โดยปรับปรุงมาจากพระราชบัญญัติสงเคราะห์บุคคลผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษ ผู้พ้นโทษและเด็กผู้พ้นการฝึกอบรม พ.ศ. 2497 ทั้งนี้เพื่อให้ผู้พ้นโทษจำคุกเกิดความเชื่อมั่นในการกลับคืนสู่สังคม และสามารถดำรงชีวิตในฐานะพลเมืองดีโดยไม่กระทำความผิดซ้ำอีก

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2538.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##c470892 : MAJOR LAW

KEY WORD: PREVENTING / MITIGATING / EX-CONVICTS

SURIYA SITTHICHAI : LEGAL MEASURES IN PREVENTING AND MITIGATING
THE IMPRISONMENT EFFECTS ON EX-CONVICTS THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
VEERAPONG BOONYOPAS 119 pp. ISBN 974-633-866-8

Imprisonment can caused a stigma or blemish with ex-convicts forever. They still get punishment endlessly. From this thesis, the refuse to return to society is the most serious problem of the ex-convicts. The limitation and losing of some rights occur with them such as the limitation for working by its rules or other regulations of the companies or private sectors which is the great barrier to return to the society.

In present, the method of prevention and mitigation the ex-convicts are only after-care service and halfway house where the first stage of assistant is given. The author suggests that we should have legal measures in prevention and mitigation for ex-convicts in order to eliminate the problem to rehabilitation and give them a chance to return to the society. Restoration of the rights is necessary for after-care service or should be the supporting of rehabilitation. Moreover, We should have an update after-care service law which can be amended from the after-care service act 1954. In order to enhance the self-confidence to return to society and can be survived easily without recidivism.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิติ..... *Sub- Sittichai*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *[Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส ที่กรุณารับเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.เสาริน ปุณณะหิตานนท์ รองศาสตราจารย์ อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ดร.จิรนิติ หะวานนท์ และอาจารย์นันทิ จิตสว่าง ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านข้อมูลเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ และกรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาอยู่บ้าง ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาคุณแด่บิดามารดา และคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้เขียน และขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่านด้วยใจจริง

สุริยะ สิทธิชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์.....	3
1.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2 ผลจากการต้องโทษจำคุก.....	5
2.1 ทฤษฎีทางอาชญาวิทยาที่ทำให้สังคมมีปฏิกิริยาต่อผู้พ้นโทษที่จำคุก	5
2.1.1 ทฤษฎีตราบาป (the labeling theory)	5
2.1.2 ทฤษฎีการควบคุม (The containment theory)	13
2.2 ผลของคำพิพากษาลงโทษจำคุก.....	15
2.2.1 ผลของคำพิพากษาลงโทษจำคุกในขณะที่ผู้ต้องโทษรับโทษอยู่... ..	16
2.2.2 ผลของคำพิพากษาลงโทษจำคุกต่อผู้พ้นโทษ	21
2.3 ผลดีและผลเสียของบทบัญญัติทางกฎหมายที่จำกัดสิทธิ ของผู้พ้นโทษจำคุก.....	35
3 การบรรเทาผลกระทบของโทษจำคุกภายหลังที่ผู้กระทำผิดได้ รับการปลดปล่อย.....	41

3.1 การสงเคราะห์ผู้ต้องขังภายหลังปลดปล่อย (after-care service).....	42
3.1.1 การสงเคราะห์ผู้ต้องขังภายหลังปลดปล่อยในประเทศไทย.....	47
3.1.2 การสงเคราะห์ผู้ต้องขังภายหลังปลดปล่อยในต่างประเทศ.....	51
3.1.2.1 การสงเคราะห์ผู้ต้องขังภายหลังปลดปล่อย ในประเทศอังกฤษ.....	51
3.1.2.2 การสงเคราะห์ผู้ต้องขังภายหลังปลดปล่อย ในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	53
3.1.2.3 การสงเคราะห์ผู้ต้องขังภายหลังปลดปล่อย ในประเทศญี่ปุ่น.....	55
3.1.3 ข้อขัดข้องในการดำเนินงานสงเคราะห์ผู้ต้องขัง ภายหลังปลดปล่อย.....	56
3.2 บ้านกึ่งวิถี (Halfway House).....	58
3.2.1 บ้านกึ่งวิถีในประเทศไทย.....	63
3.2.2 บ้านกึ่งวิถีในต่างประเทศ.....	64
3.2.2.1 บ้านกึ่งวิถีในประเทศอังกฤษ.....	64
3.2.2.2 บ้านกึ่งวิถีในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	66
3.2.2.3 บ้านกึ่งวิถีในประเทศญี่ปุ่น.....	67
3.2.3 ข้อขัดข้องในการดำเนินงานบ้านกึ่งวิถี.....	69
4 มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อ ผู้พ้นโทษจำคุก.....	70
4.1 การล้างมลทิน.....	70
4.2 การปรับปรุงพระราชบัญญัติสงเคราะห์บุคคลผู้ที่ได้รับการพัก การลงโทษ ผู้พ้นโทษ และเด็กผู้พ้นการฝึกอบรม พ.ศ. 2497 เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่.....	89
4.3 การใช้มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของผู้พ้นโทษจำคุก....	94

หน้า

5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	105
5.1 บทสรุป.....	105
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	110
รายการอ้างอิง	113
ประวัติผู้เขียน	119